

TARİH 9-ORTAÇAĞDA DÜNYA-ÜÇÜNCÜ ÜNİTE-TYT SORULARI

1. MS 395 yılında Roma İmparatorluğu'nun; Batı ve Doğu Roma olmak üzere ikiye ayrılması, Avrupa'da büyük siyasi gelişmelere sebep olmuştur. Batı Roma İmparatorluğu'nun 476'da yıkılmasından sonra Avrupa'nın sosyo-ekonomik ve kurumsal yapısında büyük değişiklikler yaşanmıştır. Roma İmparatorluğu'nun eski gücünü kaybettiği ve özellikle de bireyleri korumakta yetersiz kaldığı bu dönemde, Avrupa'da feodal siyasi yapılar ortaya çıkmıştır.

Buna göre;

I. Roma imparatorluğu ikiye bölünmüştür

II. Batı Roma yıkılmıştır

III. Doğu Roma 476 yılında yıkılmıştır

IV. Batı Roma'nın yıkılması Avrupa'nın kurumsal yapısında değişikliklere yol açmıştır

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II

B) II ve III

C) I, II ve IV

D) II, III ve IV

E) I, II, III ve IV

2. Kontlar, imparatorun tebaasını ruhban sınıfına itaate zorlamış, piskoposlar da halkı kontların yerel iktidarına tabi olmaya çağırmıştır. Ruhban ile soylular arasındaki birlikte yaşama geleneği, zaman içinde kökleşmiştir. Bu durum feodalizmin ve dogmatizmin Orta Çağ boyunca Avrupa'da egemen olmasını kolaylaştırmıştır.

Buna göre;

I. Feodalizmin doğmasında din adamları sınıfının etkisi vardır

II. Burjuvazi sınıfı Ortaçağda güçlenmiştir

III. Din adamları ve soylular işbirliği yapmıştır

IV. Ruhban sınıfı ve soyluların birlikte yaşama geleneği dogmatizmin Ortaçağ boyunca yaşamasında etkili olmuştur

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) I ve II

B) II ve III

C) III ve IV

D) I, II ve III

E) I, III ve IV

3. Sasani Devleti'nde ise ekonomi, topraktan alınan vergilere dayanmaktadır. Bu vergiler ile genellikle liman, köprü ve konaklama yeri gibi ticarete hız kazandıracak eserler yapılmıştır. Ayrıca vergilerle ordunun ihtiyaçları ve savaş masrafları da karşılanmıştır. Sasaniler, gelirlerini artırmak için üreticiyi destekleyen yasalar çıkarmış, zaten geniş olan ticaret ağını daha da büyötmüştür. Ayrıca Hint Okyanusu'nda, Orta Asya'da ve Güney Rusya'da uluslararası ticarete egemen olmuşlardır.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Sasanilerde vergiler gelirlerin önemli bir kısmını oluşturmaktadır
- B) Alınan vergiler ticareti geliştirmek için kullanılmıştır
- C) Ordunun ihtiyaçları da vergilerle karşılanmıştır
- D) Hint Okyanusunda ticaret yapmışlardır
- E) Üreticiden daha fazla vergi alabilmek için sulama kanalları yapmışlardır

4. Tarımla geçinen toplumlarda kuraklık, beraberinde kıtlığı getirdiği için önemli bir sorun olmuştur. Bu bölgelerde "artı ürün" üretmek ve bunları depolamak son derece önemlidir.

Artı ürün;

- I. İhtiyaçların karşılanması için değış tokuşu geliştirmiştir.
- II. Hayvancılığa dayalı ekonominin zayıflamasına yol açmıştır.
- III. Artı ürünlerin bir merkezde toplanması ve halka buradan dağıtılması toplumda tabakalaşmayı ortaya çıkarmıştır.
- IV. Çiftçilik dışında yeni meslekler ortaya çıkarmıştır.
- V. Artı ürünlerin bir merkezde toplanması ve halka buradan dağıtılması toplumda tabakalaşmayı ortaya çıkarmıştır.

yargılarından hangisine ulaşamaz?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

5. Bizans İmparatorluğu'nda hayat ve geçim tarzı ticarete dayanmaktadır. Çin ve Hindistan'dan gelen ticari ürünlerin Avrupa'ya sevk edilmesi, Bizanslı tüccarlar sayesinde olmuştur. Çin-Bizans ticaret hattının geçtiğı yollar üzerinde hüküm süren Sasaniler, Bizans'ın ekonomik çıkarları açısından stratejik bir konuma sahiptir. İpek ticareti Bizanslılar ile Sasanileri karşı karşıya getirmiş ve Bizans İmparatorluğu, Sasanilere karşı Türklerle ittifak kurmuştur.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Bizans imparatorluğunda ticaret önemlidir.
- B) Hindistan'dan gelen ürünler Avrupa'ya aktarılmıştır.
- C) Sasaniler ticaret yolları üzerindedir.
- D) İpek ticareti devletlerarası ilişkilerde etkili olmuştur.
- E) Sasaniler ticari çıkarlar için ittifaklar kurmuştur.

6. Orta Çağ'da kurulan devletler siyasi güçlerini sadece ekonomik faaliyetlerle değil güçlü ordular kurarak da sağlamıştır. Bizans ordusunun asıl gücünü, eyalet birlikleri oluşturmuştur. XI. yüzyılın ikinci yarısında ise ücretli askerler ordunun aslî unsuru hâline gelmiştir. Bizans ordusunda; İngiliz, Frank, Norman, Bulgar, Gürcü, Peçenek, Kıpçak, Uz gibi ücretli askerler görev almıştır.

Malazgirt Meydan Muharebesinde de Selçuklu ordusuna yenilen Bizans ordusunun en önemli zaafiyeti (zayıflığı) aşağıdakilerden hangisiydi?

- A) Farklı milletlerden ücretli askerlerinde olması
- B) Piyadelerin ağırlıklı olması
- C) Asıl gücünü eyalet birliklerinin oluşturması
- D) Bizans imparatorunun komutasında olması
- E) Atlı askerlerin de bulunması

7. Tarımla geçinen toplumlarda kuraklık, beraberinde kıtlığı getirdiği için önemli bir sorun olmuştur. Bu bölgelerde “artı ürün” üretmek ve bunları depolamak son derece önemlidir. Yağışın yeterli olduğu ve doğal besin kaynaklarının bol olduğu bölgelerde büyük bir anlam ifade etmeyen artı ürün, kurak bölgelerde hayati öneme sahiptir. Çünkü bu bölgelerde artı ürüne sahip olan yerleşim merkezleri avantajlı duruma geçmiş ve bu durum onlara güç kazandırmıştır.

Buna göre;

- I. Kuraklık tarımsal faaliyetleri olumsuz yönde etkilemiştir
 - II. Kuraklık olan yerlerde artı ürün hayati önem taşımaktadır
 - III. Yağışın olduğu yerlerde artı ürün oluşturmaya pek ihtiyaç duyulmamıştır
- yargılarından hangilerine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

8. İlk Çağ'dan itibaren Kral Yolu, İpek Yolu, Kürk Yolu ve Baharat Yolu dünya ticaretinde hâkim rol oynamıştır. Anadolu yollarının altın çağı, Pers İmparatoru Darius'un yaptırdığı Kral Yolu ile başlamıştır. Anadolu'da, Ege Bölgesi'nde bulunan Salihli civarındaki Sardes'ten başlayıp Pers İmparatorluğu'nun başkenti Sus'a kadar uzanan Kral Yolu, Anadolu yollarının belkemiğini oluşturmuştur. 2 600 km uzunluğundaki Kral Yolu'nun çevresindeki ekonomi merkezleri, Ege kıyısındaki önemli limanlara bağlanmıştır.

Buna göre:

- I. Anadolu canlı bir ticaret dönemi yaşamıştır.
- II. İpek Yolu en önemli ticaret yoludur.
- III. Kral Yolu Anadolu ticaretinde önemli yer tutmuştur.

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

9. İpek Yolu, tarih boyunca hem geçtiği bölgeleri iktisadi açıdan kalkındırıp halkın refah seviyesini yükseltmiş hem de Doğu- Batı kültür ve uygarlıkları için bir köprü olmuştur. Böylece farklı pek çok ulusun birbiriyle tanışmasında, ticaret yapmasında ve kültürel zenginliğin alışverişinde etkin rol oynamıştır.

Buna göre İpek Yolu;

- I. Geçtiği bölgelerin ekonomisini canlandırmıştır.
- II. Geçtiği bölgelere siyasi düzen getirmiştir.
- III. Kültürel alışverişi sağlamıştır.

yargılarından hangisine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

10. Kürk Yolu, Don Nehri'nin denize döküldüğü yerden başlayıp Ural Dağları ve Güney Sibirya ormanları sınırından Altaylara, Sayan Dağları üzerinden Çin'e ve Amur Nehri'ne ulaşan yoldur. Bu yoldan hayvanlarla getirilen deri ve postlar, İtil Nehri vasıtasıyla Hazar Devleti'nin merkezi Hanbalık'a (Etil) ulaştırılmıştır. Daha sonra da Güney Sibirya'dan geçerek Avrupa'ya ve İslam ülkelerine gönderilmiştir. Bu yolun doğu ucu ise Türk devletlerinin merkezi olan Orhun Bölgesi'nden Çin'e kadar uzanmıştır.

Yukarıdaki bilgileri dikkate aldığımızda aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Kürk Yolu Kuzey Asya boyunca uzanan bir yoldur.
- B) Kürklü hayvan ticareti yapılmaktadır.
- C) Anadolu ticaretini canlandırmıştır.
- D) Hazar Devleti bu yolun geçtiği ülkelerdendir.
- E) Kürk ticaretinde Türk bölgeleri önemli roller üstlenmiştir.

11. Günümüzden binlerce yıl önce Doğu ülkelerinde kullanılan baharat, Avrupalılar tarafından fazlaca bilinmiyordu. Kısıtlı miktarda İpek Yolu üzerinden Avrupa'ya gelen baharat çeşitleri Hindistan ve Seylan'dan (Sri Lanka) Kızıldeniz'deki Akabe Körfezi'ne, Yemen kıyılarına ya da Basra Körfezi'ne deniz yoluyla taşınırdı. Bu kıyılardaki limanlarda gemilerden boşaltılan baharat, kara yoluyla Fenike ve Filistin kıyılarına, Mısır'da İskenderiye'ye ve Karadeniz'e ulaştırılır ve daha sonra gene deniz yoluyla Avrupa'ya taşınırdı. Hindistan'dan başlayarak Avrupa'ya ulaşan bu ticaret yoluna Baharat Yolu denmiştir. Bu yol, coğrafi keşifler sonucunda önemini kaybetti.

Buna göre;

- I. Baharat Yolu Güney Asya'dan başlayan bir yoldur.
 - II. Afrika önemli duraklarından biridir.
 - III. Ticaret yolları zamanla değişmiştir.
- yargılarından hangisine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

12. Orta Çağ'da Asya ile Avrupa arasındaki ticari faaliyetler genellikle ticaret yolları vasıtasıyla gerçekleşmiştir. Bu ticarete genel olarak ipek, ipekli kumaşlar, porselen, madeni eşyalar, kâğıt, baharat, tuz, cam eşya, şarap, at, hayvan ürünleri (deri ve postlar), değerli madenler, taşlar ve ziynet eşyaları (takılar) taşınmıştır. Bu ticaret yolları, ticari ürünlerin yanı sıra kıtalar arasında kültür alışverişine de imkân sağlamıştır.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

- A) Asya ile Avrupa arasında ticaret yapılmaktadır.
- B) İpek maddesi ticari ürünlerde ilk sıralardadır.
- C) Baharat Hindistan'dan getirilmektedir.
- D) Ziynet eşyaları da ticari maddelerdendir.
- E) Asya ile Avrupa arasında kültür alışverişi de oluşmaktadır.

13. Ulaşımın hayvan gücüne dayanması, seyahate katılanların sayısını kısıtlardı. Denizaşırı ulaşım, insan veya rüzgâr gücü ile gerçekleşirdi.

Orta Çağ'da;

I. Üç yelkenli gemiler

II. Pusula

III. Harita

hangilerinin kullanımıyla denizciliğin ticari değeri artmaya başlamıştır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

14. Avrupa'da ticaretinin dayandığı temelleri oluşturan ve doğuyu batıya bağlayan İpek Yolu, güneyi batıya bağlayan Baharat Yolu, kuzeyi güney ve batıya bağlayan Kürk Yolu zamanla Müslüman toplulukların eline geçmiştir. Kısa sürede refaha ulaşan İslam ülkeleri Orta Çağ Avrupası'nın iştahını kabartmış, böylece iki yüzyıla yakın sürecek olan Haçlı Seferleri başlamıştır. Ticaret yollarını ve Orta Doğu'nun zenginliğini ele geçirmek için yapılan bu seferler, Avrupa açısından tam bir hayal kırıklığıyla sonuçlanmıştır.

Buna göre;

I. Haçlı Seferleri başarılı olamamıştır

II. Bütün ticaret yolları Müslümanların eline geçmiştir

III. Müslümanların ticaretten zenginleşmesi, Avrupa'yı harekete geçirmiştir

IV. Kral Yolu Avrupa'nın kontrolündedir

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

A) Yalnız III

B) I ve II

C) I ve III

D) II ve IV

E) II, III ve IV

15. Batı Avrupa'da VIII. yüzyılda Franklar askerî bir düzen olan feodal sistemi geliştirmiştir. Buna göre kral; soylu şövalyelere at, zırh, mızrak, kılıç, kalkan gibi ihtiyaçlarını satın alabilmeleri ve askerî eğitimlerinde gerekli masrafları karşılayabilmeleri için kraliyet topraklarından belli ölçüde arazi bağışlamıştır. Şövalyeler de krala bağlılık yemini ederek kralın savaşçısı olmuştur. Feodalizmde fakir olan serfler, askere nadiren alınmıştır. Böylece Orta Çağ'ın başlarında ordunun büyük kısmını oluşturan köylü askerin yerini artık şövalye almıştır.

Yukarıdaki bilgilerden aşağıdakilerden hangisi çıkarılamaz?

A) Şövalyeler soylu askerlerdir.

B) Franklar Batı Avrupa'da feodal sistemi geliştirmiştir.

C) Kral şövalyelere askeri ihtiyaçları için arazi bağışlamıştır.

D) Krallar ve şövalyeler karşılıklı olarak çıkar ortaklığı yapmışlardır.

E) Köylülerin feodal düzende ağırlığı vardır.

16. Yerleşik topluluklar üretimde, konar-göçer topluluklar ise askerlik alanında birbirlerine karşı üstünlük kurmuştu. Başlıca geçim kaynağı hayvancılık olan konar-göçer topluluklar, ya yerleşik topluluklarla ticaret yoluyla mal değişikliği yapmak ya da savaş yoluyla yerleşik toplulukların mallarına sahip olmak istemiştir.

Buna göre, konar-göçerleri yerleşiklerden ayıran özellikler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Askerlik alanında etkin olmaları
- B) Tarım ürünleri yetiştirmeleri
- C) Hayvancılıkla uğraşmaları
- D) Kışlak ve yaylak arasında göç etmeleri
- E) Savaş yoluyla yerleşiklerin mallarına el koymaları

17. Orta Çağ'da Avrupa'da şövalyeler, okçular ve kuşatma teknikleri etrafında dönen kara savaşları, Doğu'da çok farklı bir şekilde cereyan etmiştir. En büyük farklılık, yüzlerce yıl Orta Asya'ya hâkim olan Türk ve Moğol atlı okçuları olmuştur. Hem Türk hem de Moğol askerleri çok disiplinli olup büyük bir cesaretle savaşmış ve eşsiz hafif süvari teknikleri kullanmıştır. Cengiz Han, hâkimiyet kurduğu kabileleri yeniden organize etmiş ve Türklerin oluşturduğu onlu sisteme göre güçlü bir idari ve askerî düzen kurmuştur.

Buna göre;

- I. Orta Asya'da ok en etkin silahtır.
 - II. Avrupa ve Orta Asya'da kullanılan silahlarda benzerlik vardır.
 - III. Türk ve Moğollar hafif süvarilerden oluşan bir ordu oluşturmuştur.
- yargılarından hangisine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

18. XIV. yüzyıldan sonra ise İngiltere ve Fransa gibi krallıklar ordularında maaş karşılığı asker bulundurmaya başlamıştır. Böylece Avrupa’da askerlik mesleği ortaya çıkmıştır. Daimî ordu teşkilatının kurulup sürekli asker bulundurulduğu bu dönemde, savaşlar süvariler tarafından yapılmıştır. Ancak XIV. yüzyıldan itibaren devletler sürekli piyade kitaları bulundurmaya başlamıştır. Avrupa ordularında piyadeleri en etkili kullanan devletler, İngiltere ve Osmanlı Devleti olmuştur. Savaş tarihini değiştirecek olan top tüfek gibi ateşli silahlar, 1331’den sonra kullanılmaya başlanmıştır.

Buna göre;

- I. Avrupa’da atlı askerler mevcuttur.
- II. Avrupa’da daimi ordular vardır.
- III. Piyadeler Osmanlı ordusunun en kalabalık bölümüdür.

yargılarından hangisine ulaşamaz?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

19.

12 Levha Kanunları

• Bir kimse, kendisine borçlu olan kişiyi hâkim (majistra) önüne götürürse ve borçlu borcunu ödeyemezse muayyen şekillere riâyet ederek ona el koyar, evine götürür ve zincire vurur. Muayyen zaman içinde yine ödeyemezse öldürebilir veya köle olarak satabilir.

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi

• Madde 4- Hiç kimse kölelik veya kulluk altında bulundurulamaz, kölelik ve köle ticareti her türlü biçimde yasaktır.

• Madde 5- Hiç kimseye işkence yapılamaz, zalimce, insanlık dışı veya onur kırıcı davranışlarda bulunulamaz ve ceza verilemez.

Buna göre;

- I. 12 Levha Kanunları dünyanın ilk kanunlarıdır.
- II. 12 Levha kanunlarında kölelik mevcuttur.
- III. Zamanla insan haklarını esas alan kanunlar yapılmıştır

yargılarından hangisine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

20. Justinianus Kanunları'nda aile hukukuna dair örnekler

- Kişiler evli olduklarını önceden yapılmış drahoma adı verilen bir sözleşmeyle ya da din görevlisi ve tanıklar huzurunda evlenme iradelerini beyan ederek ispat eder.
- Çocuğun evlilik esnasında doğumu soyunun sıhhati için yeterli değildir. Babanın doğumdan sonra kendisine gösterilen çocuğu kabul etmesi gerekir. Baba kabul etmezse çocuk sahipsiz olur, evden atılabilir veya öldürülebilir.

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi

- Madde 25- Ana ve çocuk özen ve yardım görme hakkına sahiptir. Bütün çocuklar evlilik içinde veya dışında doğsunlar aynı sosyal korunmadan faydalanırlar.

Buna göre;

- I. Evlilik bağı resmi bir belgeye bağlanmıştır.
 - II. Çocuğun geleceği babanın tavrına bağlıdır.
 - III. Zamanla evlilik içi ve dışı doğan çocukların hayatı güvenceye alınmıştır.
- yargılarından hangisine ulaşılabilir?**

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III